

vergadering **1**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 23 september 2019

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
OPENING VAN DE ZITTING 2019-2020	4
ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN VAN OPVOLGERS	4
Bijlage	4
MEDEDELING VAN DE AANWIJZING VAN EEN DEELSTAATSENATOR	5
VERKIEZING VAN HET BUREAU	5
VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft – 103 (2019) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	6
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jos D'Haese betreffende de aanpak van de wachtlijsten voor personen met een handicap – 104 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	6
TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER	6
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	8
CONSTITUERING VAN HET VLAAMS PARLEMENT	10
BOODSCHAPPEN	10
COMMISSIE AD HOC	
Wijziging onder de vaste leden	11
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	11
VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft – 103 (2019) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	11
Algemene bespreking	13
Artikelsgewijze bespreking	24
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jos D'Haese betreffende de aanpak van de wachtlijsten voor personen met een handicap – 104 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	24
ROUWHULDES	25

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft

– 103 (2019) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming 26

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 27

BIJLAGEN

Aanwezigheden 30

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers 30

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Filip Dewinter

– De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

Ik heet u allen van harte welkom bij de opening van het parlementaire jaar. Het is een grote eer voor mij om voor de tweede keer reeds, op nauwelijks twee maanden tijd trouwens, het Vlaams Parlement te mogen openen als voorzitter. Wees gerust: dat is slechts tijdelijk. Ook deze vergadering zal, bij gebrek aan een regering – Wallonië en Brussel zijn ons helaas voor geweest, zoals u weet – bijzonder kort zijn.

Hoewel de kiezer op 26 mei bij de verkiezingen een duidelijk democratisch signaal heeft gegeven, blijkt dat niet door iedereen even goed te zijn begrepen. Een signaal dat spijtig genoeg overigens genegeerd dreigt te worden, als ik de regeringsvorming als observator gadesla. Vlaanderen heeft niettemin, denk ik – en dat denken we allemaal als Vlaams volksvertegenwoordiger – recht op een democratisch bestuur – parlement én regering – dat rekening houdt, binnen een redelijke termijn, met de verzuchtingen en vooral met de uitslag van de verkiezingen, waar de Vlamingen uiteindelijk hun mening kenbaar hebben gemaakt.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Andries Gryffroy: ambtsverplichtingen;

Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

OPENING VAN DE ZITTING 2019-2020

De voorzitter: Dames en heren, het Vlaams Parlement komt heden van rechtswege bijeen krachtens artikel 10, §1, eerste lid, van het bijzonder decreet van 7 juli 2006 over de Vlaamse instellingen.

Ik verklaar de zitting 2019-2020, ondanks het gebrek aan een regering, geopend.

ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN VAN OPVOLGERS

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het onderzoek van de geloofsbrieven van opvolgers.

Het tweede aanvullend verslag over het administratieve onderzoek van de geldigheid van de kiesverrichtingen en van de geloofsbrieven werd op de banken rondgedeeld. Het zal als [bijlage](#) in het Woordelijk Verslag worden opgenomen.

Vraagt iemand hierover het woord? *(Neen)*

Mag ik aannemen dat het Vlaams Parlement het eenparig eens is met de conclusies van het administratief onderzoek? *(Instemming)*

De conclusies zijn aangenomen.

Ik roep de kandidaat-opvolgers van wie in het tweede aanvullend verslag van de griffier wordt voorgesteld om te beslissen dat zij voldoen aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden, uit tot opvolger.

MEDEDELING VAN DE AANWIJZING VAN EEN DEELSTAATSENATOR

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 19 juli 2019 deelt de griffier van de Senaat mee dat ingevolge de eedaflegging van mevrouw Elke Van den Brandt als minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering een mandaat van deelstaatsenator vacant is geworden, dat aan politieke formatie E (Groen) toekomt.

Groen heeft de voorzitter van het Vlaams Parlement een lijst overhandigd waarop zij mevrouw Soetkin Hoessen aanwijst als deelstaatsenator. Die lijst is ondertekend door de meerderheid van de leden van Groen in dit parlement.

De voorzitter heeft de door de politieke formatie ondertekende voordrachtlijst bij brief van 16 september 2019 aan de griffier van de Senaat betekend.

VERKIEZING VAN HET BUREAU

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verkiezing van het Bureau van het Vlaams Parlement.

Het scheidend Bureau was als volgt samengesteld:

voorzitter: de heer Wilfried Vandaele;
eerste ondervoorzitter: de heer Filip Dewinter;
tweede ondervoorzitter: mevrouw Joke Schauvliege;
derde ondervoorzitter: mevrouw Nadia Sminate;
vierde ondervoorzitter: de heer Bart Tommelein;
secretarissen: de heer Jeremie Vaneeckhout, mevrouw Caroline Gennez en de heer Lorin Parys.

Vraagt iemand het woord omtrent de verkiezing van het Bureau?

De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, in overleg met de fractieleiders willen we voorstellen om het uittredende Bureau te verlengen.

De voorzitter: Als daar geen opmerkingen over zijn, kunnen we het Bureau als dusdanig samenstellen.

Daar het aantal kandidaten voor elk ambt in het Bureau overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik verkozen:

tot voorzitter: de heer Wilfried Vandaele;
tot eerste ondervoorzitter: de heer Filip Dewinter;
tot tweede ondervoorzitter: mevrouw Joke Schauvliege;
tot derde ondervoorzitter: mevrouw Nadia Sminate;
tot vierde ondervoorzitter: de heer Bart Tommelein;
tot secretarissen: de heer Jeremie Vaneeckhout, mevrouw Caroline Gennez en de heer Lorin Parys.

Het Bureau van het Vlaams Parlement is aldus samengesteld.

Ik vraag aan de voorzitter om plaats te nemen op deze stoel. Geef de heer Vandaele een welgemeend applaus. (*Applaus*)

Ik wil ook twee secretarissen, de heren Jeremie Vaneeckhout en Lorin Van Parys, verzoeken om hier op het gestoelte plaats te nemen. (*Opmerkingen*)

– *Wilfried Vandaele, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft

– 103 (2019) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Peter Van Rompuy bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, wij zouden een punt aan de agenda willen toevoegen betreffende het jeugddelinquentierecht, dat op 1 september jongstleden in werking is getreden. We willen voor de overgangsbepalingen een verduidelijking aanbrengen. Omdat dit de eerste plenaire vergadering sinds 1 september is, willen we hiervoor de spoedbehandeling vragen. Wilt u dit aan de agenda van vandaag toevoegen?

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jos D'Haese betreffende de aanpak van de wachtlijsten voor personen met een handicap

– 104 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Jos D'Haese bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, wij zouden de spoedbehandeling willen vragen van een voorstel van resolutie betreffende de aanpak van de wachtlijsten voor personen met een handicap.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

Zijn er nog mensen met inspiratie? Neen?

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Geachte collega's, geachte medewerkers van ons Vlaams Parlement, dames en heren, welkom allemaal voor onze eerste vergadering van het nieuwe parlementaire jaar. De onderhandelaars hielden ons lang in spanning: zal er tegen de openingsvergadering een nieuwe regering zijn of niet? Als die er is, is het een beetje een leuke regering? Wordt het een heel korte vergadering of een

heel lange? Intussen weten we het: het zal een redelijk korte vergadering zijn, maar daarom niet minder gezellig.

Voor mij is het een nieuwigheid om het zittingsjaar te mogen openen, voor velen onder u is het ook de echte start van een nieuwe opdracht, na de verkiezingen van mei. In vergelijking met de vorige legislatuur zijn hier maar liefst 61 van de 124 parlementsleden nieuw, bijna de helft dus. Voor 41 van u is het zelfs de eerste keer dat u in een parlement zetelt. Nooit eerder zaten er zoveel dames in het Vlaams Parlement: 59 op 124 leden, of 47,5 procent. *(Applaus)*

Dat kan de kwaliteit van onze werkzaamheden enkel ten goede komen, collega's.

Na een paar ceremoniële momenten tijdens de voorbije maanden staan we vandaag echt aan het begin van een nieuwe legislatuur van vijf jaar. Volgens het gezegde 'nieuwe bezems vegen schoon' zal de vernieuwing van dit parlement ongetwijfeld voor een frisse wind zorgen. Volgens mijn tekstschrijver, die ik heb overgeërfd van Jan Peumans, bestaat er bij het gezegde nog een tweede deel. Dan luidt het voluit: 'Nieuwe bezems vegen schoon, maar oude bezems kennen alle hoeken en gaten.' Ik had dat nog nooit gehoord, en aangezien de tekstschrijver Jan Peumans door de jaren heen ook al allerlei eigenaardige dingen heeft doen zeggen, vertrouwde ik het zaakje niet en heb ik het opgezocht. Inderdaad, het gezegde bestaat. Dus die oude bezems die alle hoeken en gaten kennen, die hebben we hier ook. Er zijn immers ook veel blijvers. Zij hebben ervaring in het parlementaire werk en ik hoop dat de nieuwkomers niet zo eigengereid zullen zijn – want dat heb je met nieuwelingen – dat zij geen beroep willen doen op die ervaring van de geroutineerden. Ik hoop ook dat die anciens niet zo pretentius zullen zijn – want dat heb je met anciens – dat ze de nieuwelingen niet met raad en daad willen bijstaan. Maar ik heb er alle vertrouwen in dat dit goedkomt.

Collega's, we zien dat de tijden voortdurend en snel veranderen, en dat ons parlement een manier zoekt om daarmee om te gaan. Dat de regelgeving complex is, heeft er onder meer mee te maken dat wij hier vaak een compromis sluiten tussen partijen met verschillende visies, waardoor er wat grijze zones in de regelgeving sluipen. Maar het heeft er evengoed mee te maken dat de mondighe burger of de altijd alerte sectoren, bijgestaan door een leger van specialisten en juristen, de achterdeurtjes van onze decreten telkens weer proberen open te wrikken. De decreetgever moet die achterdeurtjes dan weer sluiten of er een afdakje boven bouwen, en zo neemt onze regelgeving niet de vorm aan van een strakke moderne villa, maar veeleer van een fermetje met koterijen.

En hoe kijkt de bevolking daarnaar? Welnu, de mensen zoeken blijkbaar eenvoudige antwoorden op moeilijke vragen. Dat gegeven is niet nieuw, het heeft altijd al bestaan. Maar ik heb het gevoel dat het niet echt de goede kant op gaat. Mensen haken af in plaats van gebruik te maken van de vele bronnen van informatie en duiding die we ter beschikking hebben. Of misschien is het juist die veelheid aan informatie, met wisselende kwaliteit, die mensen afschrikt.

Ook ons parlement zoekt naar vormen om het debat en de informatie op een betere en efficiëntere manier bij de mensen te brengen. We hebben ons nog geen jaar oude parlementair Bezoekerscentrum in De Loketten, we hebben vlaamsparlement.tv, en we hebben de livestreaming van de commissies, waardoor iedereen die dat wil alle debatten thuis kan volgen. Maar dat volstaat blijkbaar niet. Het bereik van die instrumenten is nog te klein. Het is voor elk van ons een taak om elke dag opnieuw aan de mensen uit te leggen hoe het beleid in elkaar steekt, en waarom dingen lopen zoals ze lopen.

Enerzijds wordt onze samenleving steeds ingewikkelder, anderzijds vragen de media, en dan vooral de sociale media, dat we onze boodschappen snedig en kort – vaak eigenlijk te kort – formuleren. Daarom ook denken we opnieuw na over de

manier waarop dit parlement werkt, over de vorm waarin wij met elkaar debatteren en waarop wij vragen stellen aan de regering. Alle fracties hebben de voorbije maanden hun suggesties aangereikt en de diensten hebben dat nu allemaal verzameld. Omdat niet alle suggesties in dezelfde richting gaan – soms staan ze diametraal tegenover elkaar – heeft het Bureau een werkgroep ingesteld die op korte termijn moet bekijken waar we de huidige manier van werken behouden en waar we wijzigingen willen aanbrengen. Het gaat dan bijvoorbeeld over de actuele vragen. Willen we nog dat er, naast de vraagstellers zelf, ook andere mensen van andere fracties tussenkomen in het debat, of dat is een zaak tussen de vraagsteller en de minister? Moeten we meer actualiteitsdebatten invoeren? Moeten de spreektijden korter? Moet het bepalen van de ontvankelijkheid van vragen soepeler? Over één zaak lijkt er in elk geval al een consensus te bestaan: de begrotingsbespreking moet vlotter.

Over enkele maanden begint een nieuw decennium, dat van de jaren 20. In de vorige eeuw werden die bestempeld als de 'roaring twenties', vrij vertaald de woelige jaren 20. Wat mij betreft, is een beetje woeling altijd welkom, ook in dit parlement, tenminste als we er levendigheid en actie mee bedoelen, op een niet-vijandige manier, zoals we dat hier gewoon zijn. Ik hoop dat we, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, de komende jaren een aantal initiatieven kunnen nemen die aan alle Vlamingen laten zien dat wij ons hier samen echt inzetten voor het algemeen belang, voor het welzijn van alle mensen – ook de zwakkeren – en voor de toekomst van onze jongeren. De zorg voor ons leefmilieu zal daarbij een van de bepalende factoren zijn.

Tijdens de komende legislatuur vieren we twee belangrijke verjaardagen. In 2020 bestaat het Vlaams Parlement 25 jaar. In 1995 kreeg onze instelling haar volle gewicht na de eerste afzonderlijke verkiezingen voor het Vlaams Parlement. Onze eerste viering is dus die van een kwarteeuw Vlaams Parlement. Dat is voor volgend jaar. In 2021 is er nog een verjaardag – een die hopelijk ruimere weerklink krijgt dan enkel binnen de muren van dit huis. Op 7 december 1971 kwam immers de voorloper van dit parlement, de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, voor het eerst samen. In 2021 is het 50 jaar geleden dat de culturele autonomie tot stand kwam, het fundament van de latere staatshervormingen.

Dames en heren, beste collega's, oude en nieuwe bezems, ik wens jullie een voor een een vruchtbaar mandaat toe, met veel werkkraft, veel enthousiasme. En dat hoop ik natuurlijk ook voor alle medewerkers in dit huis, want zij staan een heel jaar klaar voor ons, de politici, zodat wij onze taken in de best mogelijke omstandigheden kunnen uitoefenen. Ik dank u. (*Algemeen applaus*)

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, er is natuurlijk ook wel buiten dit parlement een hele samenleving die op een aantal zaken zit te wachten. Ik wil aan de hand van het reglement eigenlijk een stand van zaken en een opheldering krijgen.

Het is de eerste keer in de geschiedenis van dit parlement dat er een bijeenkomst is in september zonder dat er een Septemberverklaring is en zonder dat er een nieuwe Vlaamse Regering is. Dat is toch wel op zijn minst te betreuren, meer

dan 110 dagen na de verkiezingen. Ik wil aan de zetelende Vlaamse Regering – ik kan niet anders: er is geen nieuwe Vlaamse Regering – toch wel een aantal punten ter opheldering vragen.

Ten eerste denk ik dat iedereen buiten dit parlement ondertussen weet dat er wat klimaat betreft grote uitdagingen op ons afkomen. We hebben niet enkel de betogingen van afgelopen vrijdag gehad, maar er is op dit moment ook een top bezig in New York, waar knopen doorgehakt moeten worden.

Ten tweede zijn er op sociaal vlak toch ook wel een aantal uitdagingen. Hét cijfer van de zomer voor mij: meer dan 153.000 mensen wachten in Vlaanderen op een sociale woning, dat is een stijging.

Ten derde, waar we tot 26 mei van de zetelende ploeg het riedeltje kregen dat de volgende ploeg meer dan 1 miljard euro beleidsruimte zou hebben in de volgende jaren, blijkt op 27 mei dat het tekort oploopt tot 600 miljoen euro. Het zijn voor mij allemaal urgente dossiers. Tel daarbij ook nog eens de aankomende brexit, waarover we de vorige jaren toch wel stevig gedebatteerd hebben, en de impact daarvan op de economie in Vlaanderen en op de begroting.

Het zijn allemaal dossiers die eigenlijk wel een antwoord verdienen. Voorzitter, daarom had ik verwacht dat de zetelende regering – we hebben toch nog altijd een regering met een meerderheid – toch tenminste een verklaring zou geven van wat ze nog aan dossiers van de afgelopen maanden gaat aanpakken, ook de volgende weken die er misschien nog aankomen. Ik vraag dus op basis van artikel 50 een opheldering en een stand van zaken. Het kan misschien wel zijn dat u graag woeling hebt in het parlement, maar er is ook heel wat woeling bezig in de samenleving. Daar hadden we vandaag, al was het maar van de zetelende Vlaamse Regering, een antwoord op moeten krijgen. Ik vind het beneden alle peil dat we nu snel snel overgaan tot de orde van de dag. Ik zie een aantal excellenties zitten, ik zie ook de tijdelijke minister-president zitten, en ik hoop toch dat we daar een antwoord op krijgen. Het is niet enkel dit parlement dat een antwoord moet krijgen, het is ook de samenleving die een antwoord moet krijgen op die uitdagingen. Dus vandaar, voorzitter, graag een opheldering en een stand van zaken van de punten die ik aangehaald heb. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Dank u, collega, maar u weet natuurlijk net zo goed als ik dat we daar een aantal afspraken gemaakt hebben, want u bent ook lid van het Uitgebreid Bureau. Een ervan is dat de Septemberverklaring inderdaad uitgesteld wordt. Ik denk dat we allen hopen dat dit niet zo lang op zich zal laten wachten. We hebben ook afgesproken dat we nu woensdag, overmorgen, een vergadering van de Commissie ad hoc hebben, waar alle parlementsleden, ook de mensen die geen lid zijn van die commissie, vragen kunnen stellen aan de verschillende ministers of aan de regering. U weet dat daar 44 vragen en 2 interpellaties ingediend zijn. Blijkbaar is dat toch wel de mogelijkheid voor de collega's om zich tot de regering te richten. U stelt het voor alsof u monddood bent, ik denk dat dat niet zo is en dat met name die commissievergadering van woensdag de kans biedt om alle mogelijke onderwerpen aan bod te laten komen. Klimaat is een van de onderwerpen die op de agenda staan, ook sociale aangelegenheden zoals sociale huisvesting. Die dingen kunnen daar zeker aan bod komen.

Björn Rzoska (Groen): We hebben toch nog altijd een zetelende regering met een meerderheid. Die kan toch een verklaring geven van wat ze nu nog doet aan die dingen. Wat zijn die mensen aan het doen?

De voorzitter: We hebben in het Uitgebreid Bureau afspraken gemaakt en nu houden we ons aan deze afspraken.

De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Rzoska, ik begrijp natuurlijk uw statement wel, het showtje dat u hier wilt geven, maar het is zeer ondemocratisch om een verklaring te vragen aan de vorige, uittredende regering. Ik kan u verzekeren dat er hard gewerkt wordt op dit moment. We zullen u niet lang op uw honger laten zitten.

Zoals de voorzitter heel terecht heeft aangegeven: er is perfect de mogelijkheid voor al uw fractieleden om hun job te doen zoals het hoort. We gaan overmorgen in debat over alle mogelijke thema's die u maar wilt. U hebt die allemaal kunnen indienen. Dus wat is precies het probleem?

Er wordt beleid gevoerd, er is een regering, een uittredende regering die nog wel steeds een meerderheid heeft. U kunt die ondervragen naar lieve lust. Dus ik zie niet in wat het grote probleem is. Ik geef u mijn woord – ik begrijp dat het een beetje in spanning afwachten is voor jullie – dat we jullie niet lang meer op uw honger laten zitten.

De voorzitter: Goed, ik denk dat we het hierbij kunnen laten.

Het incident is gesloten.

CONSTITUERING VAN HET VLAAMS PARLEMENT

De voorzitter: Dames en heren, ik verklaar het Vlaams Parlement geconstitueerd.

Hiervan zal worden kennisgegeven aan de Vlaamse Regering, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Parlement de la Communauté française, het Parlement de Wallonie, het Parlement der Deutschsprachigen Gemeinschaft, het Brusselse Hoofdstedelijke Parlement, de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Assemblée de la Commission communautaire française.

BOODSCHAPPEN

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 18 juni 2019 deelt de voorzitter van het Parlement de la Communauté française mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 27 juni 2019 deelt de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers mee dat de Kamer ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 18 juli 2019 deelt de voorzitter van de Senaat mee dat de Senaat zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 18 juli 2019 deelt de voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement mee dat dat parlement ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 18 juli 2019 deelt de voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie mee dat die vergadering ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 18 juli 2019 deelt de voorzitter van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie mee dat die raad ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 18 juli 2019 deelt de voorzitter van de Assemblée de la Commission communautaire française mee dat die assemblee zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 4 september 2019 deelt de voorzitter van het Parlement wallon mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 5 september 2019 deelt de voorzitter van het Parlement de la Communauté française mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 16 september 2019 deelt de voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement mee dat dat parlement ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 17 september 2019 deelt de voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie mee dat die vergadering ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 18 september 2019 deelt de voorzitter van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie mee dat die raad ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

COMMISSIE AD HOC

Wijziging onder de vaste leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de N-VA-fractie is in de Commissie ad hoc de heer Kris Van Dijck als vast lid vervangen door de heer Wilfried Vandaele.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, u vindt op uw banken de brochure 'Controleren, evalueren en informeren', waarin het Rekenhof zich aan u voorstelt.

Het Rekenhof is voor de parlementaire assemblees een belangrijke instelling die hen bijstaat in hun budgettaire opdrachten.

In afwachting van de presentatie door het Rekenhof tijdens de middaglezing van 9 oktober 2019 nodig ik u alvast uit om de brochure te lezen.

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft

– 103 (2019) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Peter Van Rompuy bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, mijn fractieleider heeft al duidelijk aangegeven waarom we dit voorstel van decreet dadelijk in deze plenaire vergadering willen behandelen. Het nieuwe decreet op de jeugddelinquentie is in werking getreden op 1 september 2019. Bij de voorbereiding in functie van de inwerkingtreding deze zomer is een uitvoerige analyse gemaakt. Daaruit is gebleken dat er toch noodzaak is om de overgangsbepalingen van het oude naar het nieuwe systeem te verduidelijken. Dit is, zoals mijn fractieleider heeft gezegd, de eerste nuttige vergadering na 1 september.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Ik steun de hoogdringendheid en onze fractie samen met mij. Maar ik zou toch graag hebben dat ook minister Vandeurzen hier aanwezig is. Dit is een ontwerp van decreet dat nu via een voorstel van decreet – terecht overigens – gewijzigd zal worden, en dat terwijl het decreet eigenlijk pas vanaf 1 september in werking was. Maar er moeten nog een aantal uitvoeringsbesluiten worden ondertekend, op basis van een aantal maatregelen die moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat de opsluitingstermijn van 23 naar 25 jaar kan. Dat is ook nog niet gebeurd en dat zorgt ervoor dat er onder andere op dit moment bepaalde rechtszaken voor de jeugdrechtbank, bepaalde beklaagden van ernstige feiten – we gaan het er straks over hebben – vrijuit kunnen gaan. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Dus ik had graag gehad dat de minister, ook al is dit een reparatiedecreet via een voorstel en geen ontwerp, hier toch aanwezig zou zijn omdat dit zijn handtekening draagt en ook zijn werk is. Ik vind het spijtig – dit is al een eerste voorbeeld, mijnheer Rzoska – dat de uittredende regering blijkbaar op permanente basis met vakantie is. Ze moet hier zijn. Het parlement komt bijeen. Wij stemmen over een belangrijk decreet. Ik denk dat de minister aanwezig moet zijn.

De voorzitter: Dank u, collega. U hebt me voor de vergadering inderdaad gevraagd of de minister hier zou zijn. We hebben zijn diensten gecontacteerd. Minister Vandeurzen was hier 'maar al te graag' bij geweest maar had al andere afspraken. Hij zit nogal ver van hier. Maar de regering is natuurlijk wel vertegenwoordigd.

Het gaat ook om een voorstel van decreet. Het komt dus eigenlijk vanuit het parlement. Ik denk dat de indieners mans en vrouws genoeg zijn om de toelichting te geven en dat de leden van de regering, als dat nodig mocht zijn, ook aanvullingen kunnen geven.

Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

Het voorstel tot spoedbehandeling is zo goed als unaniem – op wat vermoeide benen na – aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft, onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet voorstel van decreet van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, collega's, een aantal maanden geleden keurde dit parlement het nieuwe decreet op het jeugddelinquentierecht goed. Met dit decreet legt Vlaanderen de klemtoon op de verantwoordelijkheid van de jongere die een jeugddelict heeft gepleegd en op herstel. Zo krijgt de rechter ruimere mogelijkheden tot het opleggen van een maatregel of een sanctie en kan de jongere ook zelf een positief project voorstellen.

Een van die bijkomende maatregelen is langdurige gesloten begeleiding in een gemeenschapsinstelling. Waar die besloten opvang in de vroegere wet mogelijk was tot de leeftijd van 20 jaar, voorziet het nieuwe decreet dat dit in de toekomst zal kunnen tot de leeftijd van 23 jaar en in uitzonderlijke gevallen tot 25 jaar.

Om voldoende capaciteit te creëren voor die nieuwe maatregelen is voorzien dat het nieuwe decreet gefaseerd in werking zal treden. De aanleiding voor dit interpretatief decreet is heel duidelijk, namelijk dat uit intens overleg met vertegenwoordigers van de jeugdmagistratuur in functie van de inwerkingtreding van dit decreet is gebleken dat er mogelijke interpretatieverschillen zijn in de overgangsbepalingen. Die overgangsbepalingen regelen de overgang van het oude naar het nieuwe systeem, met andere woorden de shift van de wet op de jeugdbescherming van 1965 naar een nieuwe aanpak anno 2019, met nieuwe en duidelijke accenten.

Met het voorliggende voorstel van decreet verduidelijken we een aantal overgangsbepalingen die leidden tot een verschil in interpretatie van de geest van de decreetgever. Omdat het vanzelfsprekend niet gewenst is dat er verschillende interpretaties worden gegeven, maken we vandaag duidelijk wat de enige interpretatie is die we als decreetgever hebben willen geven. Ik benadruk, collega's, dat we in feite niets wijzigen, maar de intentie, de ratio legis van het decreet, duidelijk stellen om misverstanden in de uitrol van dit decreet uit te sluiten. Vandaar dat dit interpretatieve decreet ook in werking treedt op 1 september 2019. Het voorstel kwam tot stand op basis van een grondige analyse door de administratie en dit in overleg met de betrokken actoren. We zetten deze analyse om in een beperkt aantal zeer gerichte verduidelijkingen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Wat is de bottomline van de aanpassingen die we vandaag voorstellen? We willen het kader van de gefaseerde aanpak, die ook al in de memorie van toelichting in het originele decreet stond, verduidelijken.

In de eerste fase zijn er al vanaf 1 september een aantal nieuwe initiatieven in werking getreden, bijvoorbeeld voor de gesloten opvang. Er zijn meer mogelijkheden voor het openbaar ministerie om voor de jeugddelinquentie heel kort op de bal te spelen. Dat is cruciaal. Als een minderjarige jongere een feit pleegt, dan is het belangrijk dat we heel snel en heel duidelijk optreden wanneer iemand een

grens overschrijdt. Er zijn ook nieuwe vormen om te reageren mogelijk gemaakt. Er zijn een aantal bijkomende programma's voor jongeren die delicten plegen. Daarvoor is ook een extra budget van 1,5 miljoen euro uitgetrokken.

In de tweede fase, en dat is uiterlijk vanaf 1 september 2022, treden de bepalingen inzake de gesloten opvang van dat decreet pas in werking. Dat betekent bijvoorbeeld dat vanaf dan een lange gesloten opvang voor een minderjarige delictpleger mogelijk is, en dat je twee, vijf of zeven jaar kunt worden opgesloten, afhankelijk van de leeftijd waarop je die feiten hebt gepleegd.

Die fasering van de inwerkingtreding van het decreet is noodzakelijk, vooral omdat het gesloten opvangaanbod moet worden uitgebouwd. Vandaag zijn we met de private voorzieningen in overleg om een soort besloten opvang te creëren, waarin we jongeren die in een verontrustende opvoedingssituatie zitten, kunnen opvangen. De gemeenschapsinstellingen willen we exclusief voorbehouden voor jongeren die een feit hebben gepleegd.

Het is altijd de bedoeling van de decreetgever geweest om dit decreet in een heel gefaseerde en getrapte manier uit te rollen. Dat was ook de vraag van iedereen op het terrein. Doordat de fasering in het decreet is ingebouwd, en doordat er een aantal oude bepalingen van de wet van 1965 effectief in overeenstemming moesten worden gebracht met dit nieuwe decreet, is het noodzakelijk om een aantal dingen in de overgangsbepalingen veel helderder en duidelijker te stellen dan vandaag het geval is.

Dat betekent concreet dat het altijd de bedoeling is geweest van dit decreet om een aantal oude bepalingen verder te laten doorlopen na 1 september van dit jaar. Dat is echter niet gebeurd in de overgangsbepalingen. Wat we hier rechtzetten, heeft heel concreet te maken met een aantal artikelen uit de wet van 1965, die ongewild zijn weggelaten. Sommige bepalingen moesten dus gewoon blijven doorlopen in de overgangsfase tot er een andere aanpak van de gesloten opvang komt.

Dat is de bottomline van wat we hier proberen te doen. Mevrouw Saeyns zal het laatste element van de toelichting voor haar rekening nemen.

De voorzitter: Mevrouw Saeyns heeft het woord.

Freya Saeyns (Open Vld): Het gaat hier over eerder technische zaken. Ik wil ook een aantal zaken duidelijk stellen. Het decreet is het resultaat van een heel intensieve en gedegen voorbereiding, samen met alle actoren op het terrein, van de magistratuur tot academici en het werkveld. Over alle geledingen was hierover tijdens de parlementaire bespreking ook unanimititeit.

Het decreet innoveert de aanpak van jeugddelinquentie in Vlaanderen. Dit was na vijftig jaar een must, maar de aanpak is ook complex. Het decreet legt heel duidelijke doelstellingen op. De verantwoordelijkheid van de jongeren wordt vooropgesteld. De nadruk ligt op het herstel van de schade en op het belang van de positie van het slachtoffer. Het decreet wil snel en constructief reageren, maar het moet natuurlijk ook voorzien in strenge sancties als het moet.

Zo voorzien we, indien de nodige randvoorwaarden voorhanden zijn, tot langere termijnen van gesloten opvang, dit tot de leeftijd van 23 jaar, uitzonderlijk zelfs tot de leeftijd van 25 jaar, als toekomstig alternatief voor de uithandengeving.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Ik zou eerst en vooral toch nog eens mijn ergernis willen uitdrukken omdat de betrokken minister hier niet aanwezig is. U

zegt dat hij belangrijke verplichtingen heeft en hier heel graag aanwezig was geweest, maar dat dat niet lukt. Voor een parlements lid en zeker voor een minister is er maar één prioriteit: die is hier, dat is het parlement. Daar hoort hij te zijn. De rest zijn nevenzaken, die nooit zo prioritair kunnen zijn dat een minister zijn eigen decreet hier vandaag hersteld en gerepareerd ziet worden. Dat is omdat het decreet niet deugt. Ik zal onmiddellijk uitleggen waarom het decreet niet deugt. Dat de minister zich dan onttrekt aan zijn verantwoordelijkheid en hier niet opdaagt, maar de klus laat klaren door een aantal parlementsleden, lijkt mij een pijnlijk verhaal.

Bovendien – men heeft er hier al naar verwezen – hebben de indieners van dit decreet terecht gezegd dat er een aantal voorwaarden moeten worden vervuld vooraleer we die nieuwe termijnen – een verlenging naar 25 jaar – kunnen realiseren. Die voorwaarden moeten nog worden neergeschreven in een uitvoeringsbesluit, en dat uitvoeringsbesluit moet worden ondertekend door de minister. Tot op de dag van vandaag is dat niet gebeurd.

En dat zorgt ervoor dat er nu in de jeugdrechtbank een zaak voorligt van een 16-jarige Afghaanse verkrachter, die samen met zijn meerderjarige kompaan een meisje van 16 heeft verkracht. Die dreigt zijn straf te ontlopen – u hebt het kunnen lezen in de kranten – omdat die uitvoeringsbesluiten niet zijn getekend en omdat men de uithandengeving inderdaad niet naar behoren heeft geregeld in een van de artikelen van het bestaande decreet omtrent jeugddelinquentie. Dat heeft ervoor gezorgd dat er eerst een aantal voorwaarden moeten worden vervuld. Zo moet de betrokkene eerst al opgesloten zitten in een gesloten jeugdcentrum voor hij uit handen kan worden gegeven.

Dat kan dus niet in dit decreet, en daarom repareert u vandaag dit decreet. Want u weet dat deze rechtszaak op 7 november uiteindelijk zal worden beslecht in de jeugdrechtbank van Antwerpen, en dat de intussen 19-jarige Afghaanse vluchteling, die op zijn 16de een meisje heeft verkracht in Antwerpen, zijn straf dreigt te ontlopen. Daarom moet dit decreet vandaag – terecht overigens – gerepareerd worden. De minister heeft dus slecht werk verricht; de meerderheid heeft slecht werk verricht.

Dit decreet, dat vorig jaar reeds werd goedgekeurd, moest dus dringend hersteld en gerepareerd worden. En daar zijn we blij om. We hebben ons toen onthouden, maar vandaag zullen we dit uiteraard samen met jullie goedkeuren, al was het maar omdat er inderdaad een en ander ten gronde mangelt.

Deskundig als ze is, zal mevrouw Homans ongetwijfeld alle vragen willen beantwoorden die ik graag aan de minister had gesteld. Ik heb immers een interpellatie ingediend. Maar u bent minister-president, dus ik neem aan dat u dit dossier volledig beheerst. Ik had een interpellatie voorbereid voor woensdag, maar ik zal mijn vragen dan maar vandaag stellen, en mijn interpellatie hier brengen. Want de interpellatie klaagt net deze omstandigheden aan, en dringt aan op een reparatiedecreet ter zake.

We weten dat er op 6 februari 2019 een ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht goedgekeurd werd in dit parlement. We hebben ons toen onthouden, op basis van de opmerkingen die ook vandaag naar voren werden gebracht. Het decreet verhoogde de drempel voor jeugdrechters om minderjarige zware criminelen nog uit handen te geven aan gewone strafrechters, die hen zouden kunnen bestraffen als volwassenen. Die case ligt uitgerekend vandaag voor in de jeugdrechtbank van Antwerpen.

Dit zou voortaan enkel nog mogelijk zijn indien de minderjarige delictpleger reeds een of meerdere sancties van gesloten begeleiding opgelegd heeft gekregen, en

enkel in geval van zeer zware misdrijven. We hebben het over moord, diefstal met geweld of verkrachting.

Anderzijds maakt dit decreet een sanctie van begeleiding in een gesloten opvang mogelijk voor maximaal 7 jaar. Een sanctie kan de leeftijdsgrens van 23 jaar overschrijden in het geval ze wordt opgelegd aan een minderjarige van 16 of 17 jaar. In de toelichting van het decreet staat te lezen, en ik citeer: "Deze sanctie is een antwoord vanuit de Vlaamse Gemeenschap op de figuur van de uithandengeving." We willen in Vlaanderen een duidelijk signaal kunnen geven naar aanleiding van een bijzonder ernstige normovertreding, maar vertrekkend vanuit een decretaal kader gemaakt voor minderjarigen, en zonder uitvoering in een gevangenis.

Mijnheer Van Parys heeft toen ook een betoog gehouden.

Lorin Parys (N-VA): Voor de tweede keer vandaag: het is Parys.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Mijn excuses, ik ben jong in dit parlement. Ik zit nog met de oude Van Parys van het federaal parlement in mijn achterhoofd. Maar u hebt toen het volgende gezegd – en uw citaat is belangrijker dan de uitspraak van uw naam, neem ik aan: "Een van de grote discussiepunten is de discussie over de uithandengeving van minderjarigen. Het zal u niet verwonderen: anders dan de linkse oppositiepartijen, die het liefst deze bepaling uit het ontwerp van decreet zien verdwijnen, vinden wij de cumulatieve voorwaarden om een minderjarige als volwassene te bestraffen net wél te streng. Op dit vlak is het ontwerp van decreet een typisch compromisvoorstel. Ook de N-VA geeft trouwens toe dat de uithandengeving niet meer zo makkelijk zal kunnen, omdat er aan een aantal cumulatieve voorwaarden moet worden voldaan."

En het zijn die voorwaarden die nu voor een deel worden afgezwakt, en worden teruggebracht naar het oude systeem.

Kom dus nu niet af met de mededeling dat het een paar technische, kleine details zijn die hier geregeld moeten worden. U hebt in uw citaat zelf toegegeven waar het echt over ging. U ging akkoord met al die cumulatieve voorwaarden die noodzakelijk waren vooraleer men verkrachters, moordenaars en aanverwanten die minderjarig waren, zou kunnen doorverwijzen naar de strafrechtbank. U hebt die voorwaarden erin geschreven, en u gaat dat vandaag terecht – u geeft uw fout toe – repareren. Schitterend, we zijn daar blij om. Maar bijna kwam uw spijt te laat. Want laat ons eerlijk zijn: indien we dit vandaag niet vlug vlug doen, zou die Afghaanse verkrachter in Antwerpen inderdaad niet onder deze voorwaarden vallen. De procureur van de jeugdrechtsbank heeft die vraag gesteld: 'Uithandengeving? Ja, we verwijzen door naar de strafrechtbank.' Die zaak kwam op 7 september voor, en toen zei de rechter: 'Ja, maar helaas, het nieuwe decreet is sinds 1 september in voege, we kunnen niet meer uit handen geven.' Daarom moet over dit voorstel van decreet vandaag, terecht overigens, gestemd worden.

Ik heb verwezen naar de ophef die zeker in de Antwerpse media ontstaan is over heel deze kwestie met die 16-jarige verkrachter. Het is spijtig dat uiteindelijk het lot er hier moet voor zorgen dat er nog geen bestraffing is geweest op basis van het manke decreet zoals dat hier nu aangepast wordt. Want cynisch zoals het lot soms kan zijn, is het uitgerekend de beklaagde, de ondertussen 19-jarige Afghaanse verkrachter, die het nodig vond om een nieuwe advocaat aan te stellen. Die is nu pas aangesteld, waardoor de rechtszaak verdaagd werd. Wellicht zullen we met dit reparatiedecreet alsnog in staat zijn om de doorverwijzing van de betrokkene naar de strafrechtbank mogelijk te maken.

De feiten waren nochtans bepaald gruwelijk. Met twee hebben ze een meisje van 16 jaar uiteindelijk naar het appartement van de oudste verdachte gelokt, om haar daar gezamenlijk urenlang te verkrachten. We zijn ondertussen drie jaar

later, en de minderjarige in kwestie is meerderjarig, en ondanks het feit dat hij vandaag meerderjarig is, zou hij volgens het decreet, mochten we vandaag geen reparatiedecreet stemmen, toch niet voor een strafrechtbank gebracht kunnen worden. Zo slecht is het decreet zoals het momenteel voorligt.

Minister-president, ik richt mijn vragen nu tot u, en ik had dan ook graag geweten waarom men ten eerste, ondanks alle kritiek die er ook vanuit de jeugdrechtbanken, vanuit de betrokken verenigingen van magistraten van jeugdrechtbanken, vanuit advocatenorganisaties en ook vanuit verschillende andere geledingen in onze samenleving was, gewacht heeft tot dit pijnlijke voorval, om dan nu uiteindelijk in te zien dat dit geen goede manier van werken was, en dat men dit decreet moet repareren en aanpassen, op basis van de spijtige feiten die zich voorgedaan hebben, en die zich nu nog steeds voordoen in de jeugdrechtbank. Want dit ene feit zou een precedent hebben kunnen zijn voor vele andere, de advocatuur is zeer snel op de hoogte van dit soort juridische precedents. Men beroept zich in de jeugdrechtbank nu al op het decreet dat op 1 september in werking trad, om uiteindelijk die uithandengeving, die doorverwijzing naar de strafrechtbank, niet in de praktijk te moeten brengen.

Mijn vraag aan de minister was dan ook: welke conclusies trekt u uit de omstandigheden en de feiten? Hoe gaat u dit proberen recht te trekken? We weten hoe hij het gaat proberen recht te trekken: door uiteindelijk een aantal parlementsleden de kastanjes uit het vuur te laten halen en hier niet te verschijnen, en hen nu snel een voorstel van decreet in de praktijk te laten brengen. Het zij zo, weinig moedig, maar het resultaat is uiteindelijk wat telt.

Waarom liet de minister ten tweede het artikel dat de gesloten opvang voor zeven jaar toelaat, nog niet in werking treden? Tot op de dag van vandaag is dat niet het geval – dat weet u, mevrouw – hoewel de drempel voor uithandengeving inmiddels wel verhoogd werd. Ik vind het een merkwaardige situatie dat het betrokken artikel nog niet in werking getreden is, uitvoeringsbesluiten zijn er niet, terwijl de drempel wel werd verhoogd.

Minister-president, welke initiatieven werden inmiddels reeds genomen om deze praktische situatie te verhelpen? Wanneer zullen de jeugdrechters opnieuw de wettelijke middelen in handen krijgen om dergelijke erg gevaarlijke jongeren toch voor voldoende lange tijd uit de samenleving te verwijderen?

En dan tot slot misschien nog een paar vragen over het uitvoeringsbesluit dat regelt dat de periode van 23 naar 25 jaar kan worden verlengd. Ook dat is tot op vandaag niet getekend. Waarom is dat zo? Wanneer zullen de besluiten worden getekend zodat de jeugdrechtbanken zich erop kunnen beroepen om te doen wat ze willen en moeten doen? Straffeloosheid dreigt op dit moment in de jeugdrechtbanken door een slecht decreet Jeugddelinquentie dat hier nu weliswaar wordt gerepareerd, waarvan akte, mijn felicitaties.

Ten tweede, wanneer worden de overgangsmaatregelen die noodzakelijk zijn – het is gefaseerd zoals u zegt – en de uitvoeringsbesluiten getekend?

Tot slot alleen nog dit: ik wil hulde brengen aan de vader van het slachtoffer. Hij heeft heel wat politici gecontacteerd. Verschillenden van u, ik ga geen namen noemen, hebben de betrokkene ook terecht geantwoord en gezegd dat zij al het nodige zullen doen om het voorstel van reparatiedecreet op de eerste zitting hier goed te keuren. Tot deze morgen heb ik getwijfeld of dat wel zou gebeuren. En het is gebeurd, waarvan akte, en ik dank u daarvoor, ook in naam van de vader van het slachtoffer, die ik persoonlijk ken.

Maar ik wil er toch op wijzen dat dit bij heel veel mensen tot radeloosheid heeft geleid. U hebt de uitspraken van de vader van het slachtoffer en van hun advocaat ongetwijfeld gelezen in de krant. Ik zal ze nog even situeren en citeren. De vader

zei: "Wat voor een klucht is dat hier?" – na de zitting van 7 september – "Je wordt verkracht door twee jonge criminelen. De ene, de meeloper," – de meerderjarige – "krijgt vijf jaar cel. De andere," – die minderjarig is – "die alles heeft bedacht, kan" – wegens een pas goedgekeurd decreet en wegens de nalatigheid van de Vlaamse Regering – "hoogstens een opvoedkundige maatregel krijgen. Daar kan ik, en zeker mijn dochter, niet mee leven."

De advocaat van het slachtoffer, meester Clement, zegt: "Het nieuwe jeugd-decreet heeft die opsluitingstermijn verlengd tot 25 jaar." – en dat wordt niet geregeld vandaag voor alle duidelijkheid – "Maar wat wil het lot? Dat onderdeel van het decreet is nog niet van kracht." – is nog niet door de minister getekend – "De Vlaamse moet daarvoor nog maatregelen treffen. Voorlopig blijft dus opsluiting tot 23 jaar het maximum. Pure Kafka is dit."

Dames en heren, we nemen vandaag onze verantwoordelijkheid, en ik ben daar blij om. Ik heb al geruime tijd geijverd om dit jeugdsanctiedecreet te herstellen en te repareren. Wij gaan met onze fractie dit alles goedkeuren, maar ik wijs erop: met deze reparatie is niet alles geregeld. Er moeten uitvoeringsbesluiten komen, het liefst vandaag nog. Begin november vindt deze rechtszaak plaats en zal de rechter in Antwerpen oordelen. Zonder die uitvoeringsbesluiten is hij gedeeltelijk vleugellam, in zoverre niet wordt ingegaan op de vraag van de procureur om door te verwijzen naar de strafrechtbank. Dat is uw verantwoordelijkheid, en zeker die van minister Vandeurzen en van de Vlaamse Regering. Ik wacht graag op het antwoord van de minister-president, mevrouw Homans. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Kleine rechtzetting, mijnheer Dewinter. De heer Vandeurzen is geen lid meer van dit parlement. Hij is op waardige wijze opgevolgd door de heer Brouns. Hij is natuurlijk wel nog lid van de uittredende regering. Maar zoals gezegd, de regering is hier in groten getale aanwezig, dus als het nodig is, kan er straks nog een repliek komen.

Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Voor ons lost dit herstellende document de essentie van het probleem niet op. Die essentie is dat er destijds een ontwerp van decreet werd gemaakt – een decreet waar wij overigens heel wat opmerkingen over hadden, u weet dat nog – waarvoor noch de middelen noch de uitvoeringsbesluiten zijn voorzien om een aantal aspecten die erin staan, te laten werken.

We denken aan dat elektronisch toezicht voor die jongeren. We denken ook aan het gegeven, en dat vinden we goed, dat jongeren die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd, op een andere plek worden opgevangen en op een andere manier dan jongeren die opgroeien in een verontrustende opvoedingssituatie (VOS). Dat betekent natuurlijk dat men middelen nodig heeft om voor die capaciteit te zorgen voor dat elektronisch toezicht en die gescheiden opvang. Dat is niet gebeurd.

Er is ook geen werk gemaakt van een investeringsplan. U kunt nog niet eens iets vooropstellen. Het enige wat we weten, is dat u graag nog drie jaar langer een overgangperiode ziet tussen uw beslissing en wat u zult doen. Voor onze fractie is dat problematisch omdat wij denken dat bij dat decreet ook de gepaste middelen en uitvoeringsbesluiten horen. Wij blijven er dus bij dat de essentie van het probleem niet wordt opgelost met dit oplapwerk. Het zal overigens wellicht niet de laatste keer zijn dat er nog wat herstelwerk nodig is aan dit decreet, dat een zeer lange voorbereidingstijd heeft gekend vanwege twisten op regeeringsniveau en dat dan snel snel is afgehandeld en waarin dus een aantal tekortkomingen zijn blijven zitten.

We hebben tegen het oorspronkelijke decreet gestemd. Bij deze aanpassingen zullen wij ons onthouden. Maar we blijven dus op onze honger zitten betreffende

die middelen en die uitvoeringsbesluiten om werkelijk werk te maken van een degelijk jeugddelinquentierecht. (*Applaus bij de sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord. Dat is meteen uw maidenspeech.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik wil de visie van onze fractie benadrukken. Ook voor ons komen deze wijzigingen aan het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht helemaal niet tegemoet aan onze bezorgdheden over dat decreet zelf. Er worden een aantal bepalingen gesteld waarbij uithandengeving mogelijk zou moeten kunnen zijn. Ik wil echter toch nog eens benadrukken dat er gezegd wordt dat er samengezeten werd met het werkveld. Nu, ik hoor in het werkveld een heel duidelijke schreeuw dat het VN-Comité voor de Rechten van het Kind al twintig jaar lang zijn ernstige bezorgdheden uit over het feit dat minderjarigen als meerderjarigen worden bestraft. Wij hadden graag gelezen dat daar met deze herstellende maatregelen komaf mee zou worden gemaakt, maar dat wordt dus niet gedaan.

We moeten vooral bekijken hoe we een samenleving kunnen hebben waarbij we minder mensen laten opsluiten en zeker minder kinderen laten opsluiten. Heel die uithandengeving is een juridische manier om te zeggen tegen de kinderen: we geven u op. Ik denk dat dat een verkeerd signaal is. Ik denk dat het Vlaams Belang naar een samenleving wil gaan waarin we meer en meer mensen kunnen opsluiten en bestraffen. Ik denk dat we goed moeten nadenken hoe we naar een samenleving kunnen gaan waar er minder verkrachting is, waar er minder geweld is, een samenleving die sociaal veel gezonder is.

Ten tweede wil ik ingaan op een zaak die ik ook niet lees in de herstellende tekst betreffende dat decreet. Wat vandaag veel hoogdringender is, is dat de jeugdhulpverlening en het jeugdwelzijnswerk versterkt worden. Dat is veel hoogdringender dan die aanpassingen die vandaag op tafel liggen. Daar staan we vandaag zeer ver weg van de rechten van het kind. Er is een schromelijk tekort aan vrijwillige hulpverlening voor jongeren. Er is veel te weinig aanbod en dat aanbod is vaak ook niet bereikbaar of onaangepast. Er zijn vandaag heel wat initiatieven, zoals OverKop-huizen of laagdrempelige psychologische hulp, bijvoorbeeld via TEJO. Maar ook centra voor geestelijke gezondheidszorg en centra algemeen welzijnswerk kampen met wachtlijsten, met een tekort aan financiering en met een tekort aan personeel. Als we daar niet volop op inzetten, zullen we inderdaad komen tot een samenleving met zeer veel plaatsen waar kinderen opgesloten kunnen worden maar niet met een samenleving die veel gezonder is. We zien vandaag veel meer sociale problemen. De regering wacht met het nemen van maatregelen. We zien vandaag dat Kind en Gezin aantoonde dat er een verontrustende stijging is van de armoede bij kinderen. We zien ook dat er steeds meer jongeren – dat was recent nog in het nieuws – aangewezen zijn op een leefloon. We zien ook een stijging van het aantal jongeren dat dakloos is. Dat zijn hoogdringende problemen die hier vandaag op tafel zouden moeten liggen.

Ik wil terugkomen op de bevraging van het werkveld. Ik wil nog een reactie van de Kinderrechtencoalitie, al uit 2017, vernoemen. Zij denken in dezelfde richting en stellen dat niet de jeugddelinquentie het grote probleem is. Onderzoek wijst op een aanhoudende, substantieel dalende trend bij jeugddelinquentie, in tegenstelling tot wat de rechterhoek ons hier wil doen geloven. Wat wel een toenemende trend is, is de aanhoudende maatschappelijke kwetsbaarheid van grote groepen kinderen en jongeren als gevolg van maatschappelijke factoren en een verontrustende onaangepastheid en onvoldoende beschikbaarheid van jeugdhulpverlening.

Wij gaan dan ook niet akkoord met deze wijzigingen die vandaag op tafel liggen, omdat ze helemaal niet beantwoorden aan onze bezorgdheden omtrent het jeugddelinquentierecht. (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: En dan nog een maidenspeech, van mevrouw Groothedde.

Celia Groothedde (Groen): Het probleem met de wachtlijsten in de jeugdzorg is schrijnend en, helaas, al lang bekend, net als de problemen met de capaciteit en het personeel. Wat dit voorstel wat dat eerste betreft, wil repareren, was al lang te voorzien. Iedereen die hiermee bezig is, weet heel goed dat die wachtlijsten dramatische gevolgen hebben voor talloze levens, voor de jongeren, voor al hun naasten, en voor de mensen die werkzaam zijn in de jeugdzorg. De opdeling van een als misdrijf omschreven feit (MOF) enerzijds en een verontrustende opvoedingssituatie (VOS) anderzijds is op zich goed. Groen vraagt echter al van bij het decreet om voor de VOS een aanbod te ontwikkelen. De meerderheid heeft dit verzuimd. Dit gebrek was al jaren voorspelbaar. Nu wordt er een gefaseerde inwerkingtreding voorgesteld, zodat men eindelijk de bijkomende plaatsen kan creëren. De meerderheid kent dat probleem, en de jeugdzorg verdient beter.

Men kent het probleem van de wachtlijsten in de zorg al lang, en dat van de wachtlijsten in de jeugdzorg in het bijzonder. Dat er nu lapmiddelen aan te pas moeten komen, is slecht bestuur van de meerderheid. Dat vinden wij niet aanvaardbaar. (*Applaus bij Groen en de PVDA*)

Katrien Schryvers (CD&V): Het decreet Jeugddelinquentie kent een heel lang voorbereidingstraject, met verschillende werkgroepen en heel veel stakeholders. Er is echt niet over één nacht ijs gegaan. In dit parlement zijn er ook heel uitvoerige besprekingen gebeurd. Daarbij zijn er een aantal heel duidelijke keuzes gemaakt. Ik hoor hier natuurlijk van verschillende kanten pleidooien om daarop terug te komen, maar we komen met dit decreet helemaal niet terug op de keuzes die zijn gemaakt. Die zijn voor ons heel duidelijk. Ik heb ze ook duidelijk genoemd: we wijzen een jongere op zijn verantwoordelijkheid als hij een jeugddelict heeft gepleegd, maar we richten ons ook op het herstel, én op het slachtoffer.

In het decreet is een gefaseerde inwerkingtreding voorzien. Het is helemaal niet zo dat we die nu pas invoeren. Neen. Die is voorzien in het decreet, dat een paar maanden geleden werd goedgekeurd. Waarom is die zo voorzien? De gemeenschapsinstellingen zullen in de toekomst worden voorbehouden voor jongeren die een jeugddelict hebben gepleegd. Voor hen wordt een langdurigere besloten opvang mogelijk, tot de leeftijd van 23 jaar, en zelfs tot 25 jaar in uitzonderlijke gevallen. Er zijn sancties van 2, 5 en 7 jaar mogelijk. Dit betekent vanzelfsprekend dat er hiervoor capaciteit nodig is. Die wordt bijkomend gecreëerd door ook in de private voorzieningen met een besloten opvang te werken. Dat vraagt daar een hele ommekeer, een omschakeling, maar ook middelen. Net daarom heeft het decreet uitdrukkelijk voorzien dat die bepalingen uiterlijk op 1 september 2022 in werking moeten treden. Er is dus drie jaar tijd voorzien om die omschakeling te maken. Zo voorzien we in de nodige bijkomende bepalingen via uitvoeringsbesluiten, maar ook in de nodige bijkomende middelen. Het is intussen natuurlijk logisch dat de vroegere voorwaarden voor uithandengeving van toepassing blijven. Dat beogen we vandaag met dit decreet.

Lorin Parys (N-VA): Ik heb iedereen goed beluisterd. Ik ben eigenlijk blij met de kleine debatten die we tot nu toe hebben gevoerd, want ze maken een aantal dingen erg duidelijk. Aan de linkerkant van het spectrum hebben we duidelijk de tussenkomst gehoord die zegt dat we een 17-jarige die een terreurmisdrijf pleegt of iemand verkracht, niet mogen opsluiten. Aan mijn rechterkant heb ik heel duidelijk gehoord dat de uithandengeving zo moet blijven, en zelfs nog strenger moet worden gemaakt.

Wat wij vandaag voorstellen, is net het redelijke compromis tussen die twee extreme voorstellen. Wat ligt hier voor? Wat verandert er tot aan de datum dat we in Vlaanderen jongeren die een misdrijf plegen tot zeven jaar kunnen opsluiten? Stel je trouwens eens voor dat je tot zeven jaar effectieve gevangenis wordt veroordeeld volgens het strafwetboek van de federale wetgever? Dan moet

je al behoorlijk wat op je kerfstok hebben. Maar tot aan die datum verandert er dus niets aan de uithandengeving.

Maar zodra wij in Vlaanderen – vanaf 2022 – ook de capaciteit hebben om jongeren een straf van twee, vijf of zeven jaar gesloten opvang op te leggen – dat is in sommige gevallen toch wel bijzonder straf en bijzonder streng – zal de uithandengeving niet vervallen, maar blijft die wel mogelijk als je recidiveert.

En dan kun je ofwel de uithandengeving opgelegd krijgen, ofwel de straf van zeven jaar. Dat is wat hier ter stemming voorligt. Als je links en rechts van mij luistert, dan krijg je twee onredelijke posities, denk ik. Met het voorstel dat vandaag voorligt, bieden wij daar een heel goed antwoord op, zonder dat we in het linkse of het rechtse extremisme vervallen. (*Applaus bij de N-VA*)

Wat betreft de woorden die collega Dewinter daarnet in mijn mond heeft gelegd: ik heb het snel even opgezocht, en het was eigenlijk een citaat van Ortwin Depoortere, zoals u weet. Hij heeft toen bij de algemene bespreking in de plenaire vergadering ook gezegd dat hij het algemeen uitgangspunt van het decreet Jeugddelinquentierecht onderschrijft, en dat hij positief staat tegenover de uitgangspunten van de sancties, zoals beschreven in het decreet.

En het decreet was blijkbaar zo slecht dat u niet tegen hebt gestemd, maar dat u zich gewoon hebt onthouden. Hier ligt een voorstel van decreet voor dat zacht is als het kan, en kordaat is als het moet. En dat is volgens ons het juiste antwoord op een minderjarige die een strafbaar feit pleegt. Wij zijn er ook van overtuigd dat we, met de bepalingen die hier vandaag voorliggen, een stap vooruitzetten. We zorgen ervoor dat er duidelijkheid is over hoe de overgangsmaatregelen moeten worden toegepast. (*Applaus bij de N-VA*)

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Mijnheer Parys, ik zal voor de duidelijkheid dan maar Ortwin Depoortere citeren. (*Opmerkingen*)

Maar hij is federaal parlements lid geworden, mijn excuses. Het is soms moeilijk te bevatten.

De voorzitter: We zullen hem oproepen.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Ortwin Depoortere zei toen dat het Vlaams Belang vindt dat de bestraffing van de ernstige misdrijven bemoeilijkt wordt door de cumulatieve voorwaarden die vervuld moeten zijn bij een uithandengeving. Het spreekwoord dat zachte heelmeeesters stinkende wonden maken, is hier zeker van toepassing.

Het reparatiedecreet dat vandaag voorligt, was ook de reden voor onze onthouding. En er is nog iets waar ik op wil wijzen. U zegt dat we de oude regeling opnieuw bekrachtigen, zodat de uithandengeving mogelijk is zonder die cumulatieve voorwaarden. Maar als eenmaal de voorwaarden zijn vervuld, en deze of de volgende minister het uitvoeringsbesluit tekent, gaan we blijkbaar toch terug naar een systeem waarin die uithandengeving alleen kan indien het gaat over recidivisme.

Maar laat ons het nu even hebben over de case waarover het gaat. Want zonder dit voorval, en de aandacht die de media eraan heeft geschonken, zaten we hier vandaag niet, en was er geen reparatiedecreet. Laat ons eerlijk zijn. Zonder de vele mails en brieven die de vader van het slachtoffer heeft geschreven, zou er hier heel weinig zijn gebeurd. Dat was ook de reden van mijn interpellatie van komende woensdag.

Hier gaat het over een 16-jarige jongen, een Afghaanse asielzoeker. Dat maakt feitelijk niet ontzettend veel uit, maar het mag gezegd worden. Die had samen

met zijn Afghaanse – meerderjarige – kompaan een meisje naar zijn appartement gelokt, om haar daar urenlang te misbruiken. Ik heb de vader en de jongedame, die ondertussen ook meerderjarig is, bij mij op kantoor gesproken. Ik heb alle feiten in al hun gruwelijkheid mogen aanhoren. De verkrachting heeft urenlang geduurd.

Deze persoon, die geen recidivist is, en die nooit naar een gesloten instelling is verwezen, zou dus niet uit handen kunnen worden gegeven, en niet worden doorverwezen naar een strafrechtbank. Wie gaan we dan wel doorverwijzen naar een strafrechtbank? Die man is ondertussen 19, en hij verschijnt nu nog altijd voor de jeugdrechtbank. En daar zeggen ze dat hij maximaal tot zijn 23 in een gesloten instelling moet blijven. Daarna houdt het op, want we kunnen hem niet uit handen geven. Komaan zeg.

Voor dit soort van zwaarwichtige feiten is er toch geen recidivisme nodig, en is er geen enkele vorm van reeds gekende opsluiting of veroordeling nodig? Deze mensen moet je op het moment van de feiten kunnen doorverwijzen naar de strafrechtbank, om daar een maximale straf te kunnen opleggen. En dat kan nu niet. Nu loopt zijn straf tot hij 23 is, en dan is het voorbij. Het gaat over maximaal zeven jaar. Hij is nu al 19, en hij wordt er 20. Die man gaat in het beste geval, na aftrek van één of twee jaar voorhechtenis, misschien nog even vastzitten. En dan kan hij vrij de natuur in. Dat kan toch nooit de bedoeling zijn?

Dat hadden jullie – de parlementsleden, deze regering en deze meerderheid – ook moeten weten. Daarom vind ik de verantwoordelijkheid van minister Vandeurzen zo verpletterend. Zijn afwezigheid is significant en bijzonder symbolisch vandaag. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Lise Vandecasteele (PVDA): Het is bijzonder problematisch dat de rechterzijde hier constant probeert het geweld tegen vrouwen te culturaliseren. Er is meermaals benadrukt dat het om een Afghaanse achtergrond gaat. (*Opmerkingen van Filip Dewinter*)

Dit is problematisch. Geweld tegen vrouwen is inderdaad een groot probleem; verkrachtingen moeten worden bestraft. Maar we kunnen er absoluut niet mee akkoord gaan dat het een cultureel probleem is, het komt in alle contingenten van de samenleving voor. Daar wilde ik ten eerste op reageren.

Ten tweede wil ik reageren op u, mijnheer Parys. U spreekt hier over de extreemlinkse hoek, die zou spreken voor straffeloosheid. Ik wil toch zeggen: specificeer de extreemlinkse hoek waarover u spreekt. Dat is het VN-Comité voor de Rechten van het Kind. Al twintig jaar uiten zij ernstige bezorgdheden over het feit dat jongeren als meerderjarig worden gesanctioneerd. Dat is de extreemlinkse hoek waarover u spreekt. Uithandengeving is een politiek symbool geworden. Wetenschappelijk onderzoek levert geen enkele evidentie dat het iets doet aan de oorzaak. De maatschappelijk beoogde effecten van uithandengeving zoals afschrikking, veiligheid of bescherming van de maatschappij lijken niet bereikt te worden. Dat is de extreemlinkse hoek waarover u spreekt.

Ik wil toch nog eens mijn bezorgdheid uiten dat er ook door de heer Parys niet ingegaan wordt op het groot tekort in de jeugdhulpverlening, wat Groen ook al aangehaald heeft. Het groot tekort in het jeugdwelzijnswerk zorgt ervoor dat wij vandaag niet aan preventie doen in Vlaanderen, en dat we nu met het jeugddelinquentierecht volop voortgaan in de richting van responsabiliseren van jongeren vanaf 12 jaar al, en dat we onvoldoende inzetten op de hulp die aan jongeren geboden moet worden, maar waar ze vandaag geen toegang toe hebben. Dat is het probleem dat aangepakt moet worden. (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik wens nog heel kort tussen te komen over de laatste interventie, wanneer er verwezen wordt naar de rechten van het kind. Als het gaat over iemand die op 17 jaar een verkrachting van een minderjarige pleegt, is mijn vraag: wanneer gaan we het hebben over de rechten van het slachtoffer, dat hier ook een kind is? *(Applaus bij de meerderheid en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het frappeert me ook enorm dat de PVDA hier durft te beweren dat een minderjarige verkrachter niet gestraft zou moeten worden. Sorry, maar daar verschillen wij dan echt wel fundamenteel van mening over. *(Applaus bij de meerderheid)*

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik wil nog een keer benadrukken dat we er fel voorstander van zijn dat verkrachtingen aangepakt worden, dat geweld tegen vrouwen aangepakt wordt. Er is geen straffeloosheid. Momenteel zijn er heel wat voorzieningen om ook jongeren te bestraffen: er zijn gesloten instellingen, er zijn mogelijkheden tot bestraffing, maar we moeten kijken naar wat de uitkomst is. Als wetenschappelijk onderzoek zegt dat het geen zin heeft om jongeren al als volwassenen te berechten, dat we daar niet verder mee komen in onze samenleving, moeten we daar ook niet mee voortgaan. *(Opmerkingen bij de N-VA en het Vlaams Belang)*

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, dit is de eerste vergadering, en we hebben gevraagd om bij hoogdringendheid een voorstel van decreet te kunnen behandelen, omdat er nood is aan verduidelijking van overgangsbepalingen. Ik stel vast dat dit hier aan twee kanten van dit halfrond gebruikt wordt om inhoudelijke discussies rond het decreet en jeugddelinquentie te voeren. Ik stel voor dat als men die wil voeren, men de geëigende weg volgt via voorstellen, via vragen, en die kunnen we dan uitvoerig behandelen in de commissies. Maar dit was hier bij hoogdringendheid enkel en alleen omdat er nood is aan verduidelijking van de overgangsbepalingen, niet opnieuw over inhoudelijke discussies. Die hebben wij gevoerd bij de goedkeuring van dit decreet, en anders moet het maar terug zijn gewone weg gaan. Dat stel ik voor. *(Opmerkingen van Chris Janssens)*

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Nog een korte repliek op de vertegenwoordigster van de PVDA. Mevrouw, als uw maidenspeech erop neerkomt dat de rechten van het kind inderdaad moeten dienen om minderjarige verkrachters vrij te pleiten, dan moet ik zeggen dat u in de annalen van de geschiedenis van dit parlement geboekstaafd zult staan als degene die voor de zoveelste keer de kant kiest van de misdadigers in plaats van de rechten van de slachtoffers uiteindelijk te behartigen. Maar dat geheel terzijde.

De aanleiding tot dit voorstel van reparatiedecreet – dat zal u dan ook wel ter harte gaan – is een jonge minderjarige Afghaanse asielzoeker die samen met zijn meerderjarige Afghaanse collega-asielzoeker dit meisje heeft verkracht. Nog beter dan dit voorstel van reparatiedecreet ware geweest om de betrokkenen naar Afghanistan terug te sturen en daar te laten berechten. Daar weten ze hoe ze dat moeten aanpakken, kinderverkrachters, wees gerust.

Ik zou nog willen opmerken aan de CD&V-fractie en aan de meerderheid dat ik een aantal vragen heb gesteld aan de minister-president, aan mevrouw Homans, omtrent de overgangsmaatregelen omtrent het tijdstip waarop deze klaar zullen zijn, om toe te laten dat we van 23 naar 25 jaar maximum kunnen gaan in de jeugdrechtsbanken. Welke overgangsmaatregelen zullen dat zijn? Wanneer zal het uitvoeringsbesluit worden getekend? De jeugdrechters vragen daar om, ook in deze casus en in andere gevallen die momenteel voor de jeugdrechtsbank staan. Men weet niks. Men heeft een decreet opgelegd gekregen dat op 1 september in werking trad. Uitvoeringsbesluiten zijn er nauwelijks. Overgangsmaatregelen zijn er niet. We zullen wel zien. De minister zal ooit wel eens tekenen, als er al eens

een minister komt die zijn verantwoordelijkheid neemt. Deze minister doet dat in ieder geval niet, en deze meerderheid weet het ook niet meer. Zoveel is duidelijk. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik wil nog één ding toevoegen. Het is heel gemakkelijk om te zeggen dat verkrachting bestraft moet worden en dat extreemlinks geen bestraffing en straffeloosheid wil. Er zijn heel wat mogelijkheden om kinderen te straffen, om hen te begeleiden en weer op het goede pad te brengen. *(Rumoer)*

We kunnen die mogelijkheden gebruiken.

Het probleem is dat het goed klinkt om te zeggen 'we gaan verkrachters bestraffen'. Als wetenschappelijk constant wordt verduidelijkt dat men daarmee het uiteindelijke doel niet bereikt, moet men daarnaar luisteren. We moeten niet in populisme blijven vervallen en zeggen dat het VN-Kinderrechtenverdrag verkrachters niet wil bestraffen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2019, nr. 103/1)*

– *De artikelen 1 tot en met 11 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jos D'Haese betreffende de aanpak van de wachtlijsten voor personen met een handicap – 104 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Jos D'Haese bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Jos D'Haese betreffende de aanpak van de wachtlijsten voor personen met een handicap.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, beste collega's, het gaat over de hoogdringendheid en de spoedbehandeling.

De voorzitter: U moet hier enkel de hoogdringendheid toelichten.

Jos D'Haese (PVDA): Absoluut.

Het is 23 september en we hebben geen regering. Wij zijn hier met de PVDA nieuw in dit parlement. Wij dachten: op 23 september gaan we erin kunnen vliegen. Dan gaan we eindelijk de sociale prioriteiten op de agenda kunnen zetten. We zijn er al in gevlogen. U bent terecht tevreden. Maar wat blijkt? Het is 23 september en we zitten hier allemaal te wachten tot de onderhandelende partijen eruit geraken. Er is hier zelfs geen regering meer om uitleg te geven bij belangrijke decreten die moeten worden aangepakt. Wat Vlaanderen zelf doet, duurt blijkbaar altijd maar langer.

De voorzitter: Wat is de hoogdringendheid?

Jos D'Haese (PVDA): De hoogdringendheid is, voorzitter, dat er vandaag bijna 20.000 mensen met een handicap op een wachtlijst staan voor ondersteuning of een persoonlijkeassistentiebudget. Dat zijn mensen die nood hebben aan hulp, die recht hebben op hulp.

De voorzitter: Dat is niet echt hoogdringendheid voor de behandeling van dit punt, collega. Natuurlijk is het probleem zeer groot. Het is een probleem dat ons allemaal bezighoudt. Maar hier moet u echt technisch uitleggen waarom we hier vandaag moeten stemmen over uw resolutie en waarom dat niet op een ander moment kan in een commissie.

Jos D'Haese (PVDA): Ik ben daarmee bezig en ik zal daartoe komen. Die 20.000 mensen kunnen niet blijven wachten. Daarom stellen wij de noodbehandeling voor van een voorstel tot resolutie over de aanpak van de wachtlijsten voor personen met een handicap.

Er is niemand in deze zaal die weet wanneer wij een regering zullen hebben. Misschien zijn er hier wel een aantal. Ik hoor dat het nog twee dagen zal duren. Wie weet duurt het nog twee maanden. Maar ondertussen zijn er mensen in nood. Daarom wil ik voorstellen om dit voorstel van resolutie in behandeling te nemen. Trouwens: de huidige regering is exact dezelfde regering als de volgende regering. Ze kunnen daar vandaag perfect mee beginnen. Daarom stel ik voor dat we dit voorstel van resolutie in behandeling nemen. Ik hoop dat ik daarvoor op jullie steun kan rekenen, beste collega's. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Jos D'Haese betreffende de aanpak van de wachtlijsten voor personen met een handicap naar de Commissie ad hoc verwezen.

Het incident is gesloten.

ROUWHULDES

De voorzitter: Dames en heren, tijdens het zomerreces kregen wij rouwberichten van vijf gewezen collega's.

Op 2 augustus 2019 overleed mevrouw Amelia Gysbrechts-Horckmans op 80-jarige leeftijd. Zij maakte als rechtstreeks verkozen senator voor het kiesarrondissement Mechelen-Turnhout tevens deel uit van de Vlaamse Raad van 1992 tot 1995. Ze sloot zich aan bij de PVV-fractie.

In onze assemblee was mevrouw Gysbrechts-Horckmans actief als secretaris van de werkgroep Vrouwen.

Op 1 september 2019 overleed de heer Elie Bockstael. Hij werd 86 jaar. Hij zetelde tweemaal in de Vlaamse Raad, eerst als volksvertegenwoordiger voor het kiesarrondissement Oudenaarde van 1981 tot 1985 en daarna als rechtstreeks verkozen senator voor het kiesarrondissement Oudenaarde-Aalst van 1988 tot 1991. Hij behoorde tot de CVP-fractie.

De heer Bockstael zat van 1989 tot 1991 de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden voor en maakte daarnaast deel uit van verschillende andere commissies, waaronder de Commissie voor Economisch, Tewerkstellings- en Energiebeleid.

Op 4 september 2019 overleed op 79-jarige leeftijd de heer Luc Vansteenkiste. Hij was als volksvertegenwoordiger voor het kiesarrondissement Kortrijk lid van de Cultuurrad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap van 1971 tot 1978. Hij behoorde tot de VU-fractie.

De heer Vansteenkiste maakte zich verdienstelijk als vast lid van de Commissie voor Radio en TV en van de Commissie voor Mediabeleid.

Op 10 september 2019 overleed de heer Willy Persyn. Hij bereikte de leeftijd van 96 jaar. Als provinciaal senator voor de provincie West-Vlaanderen en als rechtstreeks verkozen senator voor het kiesarrondissement Roeselare-Tielt zetelde hij van 1971 tot 1978 ook in de Cultuurrad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. Hij was lid van de VU-fractie.

De heer Persyn was hier plaatsvervangend lid van de Commissie voor de Begroting.

Op 11 september 2019 overleed op 91-jarige leeftijd de heer Jan Verniers. Hij was volksvertegenwoordiger en dientengevolge ook lid van de Vlaamse Raad voor het kiesarrondissement Sint-Niklaas van 1981 tot 1985. Hij behoorde eveneens tot de VU-fractie.

De heer Verniers bekleedde de functie van secretaris van de Commissie voor Ondergeschikte Besturen, naderhand Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, en was daarnaast actief als vast lid in de Commissie voor Taaldecreegeving en in de Commissie voor Onderwijs.

Namens u allen, collega's, betuig ik mijn oprechte deelneming aan de families en nabestaanden.

Mag ik u vragen ter nagedachtenis van mevrouw Amelia Gysbrechts-Horckmans en de heren Elie Bockstael, Luc Vansteenkiste, Willy Persyn en Jan Verniers enkele ogenblikken van stilte in acht te willen nemen?

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken stilte in acht.

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft
– 103 (2019) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
89 leden hebben ja geantwoord;

4 leden hebben neen geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we bijna aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Maar eerst misschien toch nog een dienstmededeling. We hadden het er al een paar keer over: overmorgen, woensdag, komt de Commissie ad hoc bijeen. Daarvoor zijn 44 vragen en 2 interpellaties ingediend. Na overleg met de diensten bleken een 10-tal vragen onontvankelijk, maar er blijven er dus nog heel wat over. Ik zou vandaag dan ook al aan de vraagstellers willen vragen om hun vragen wat in te korten, want als je alle teksten na elkaar leest, denk ik niet dat we daar woensdag door geraken. Ik zou dus willen vragen dat iedereen zijn vragen nog eens opnieuw bekijkt, wat inkort en de inleidende beschouwingen zo beknopt mogelijk houdt.

We komen in principe opnieuw bijeen op woensdag 2 oktober 2019 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 15.27 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Cathy Coudyser, Hilde Crevits, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenbergh, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhoeve, Steven Vandepuut, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Willem Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Ben Weyts, Suzy Wouters.

Afwezig met kennisgeving

Andries Gryffroy: ambtsverplichtingen;

Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Els Ampe, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Cathy Coudyser, Hilde Crevits, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Philippe Muyters, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Somers, Els Sterckx, Emmily

Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Willem Verheyden, Katja Verheyen, Ben Weyts, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Tom De Meester, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys